

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. R., advokátom v K., proti žalovanej **S.**, so sídlom v K., IČO: X., zastúpenej JUDr. M., advokátom v K., o **zaplatenie 2.774,30 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 35 C 472/2009, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 1. augusta 2012 sp. zn. 11 Co 29/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 19. októbra 2010 sp. zn. 35 C 472/2009-94 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.970,62 Eur s 9% úrokom z omeškania zo sumy 2.774,30 Eur od 3. decembra 2009 do 29. apríla 2010 a zo sumy 1.970,62 Eur od 30. apríla 2010 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti konanie zastavil s poukazom na ustanovenie § 96 ods. 1, 3 O.s.p. a dispozičný úkon žalobcu. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobca so žalovanou (ako zamestnávateľom) uzavreli popri pracovnej zmluve dohodu o poskytnutí finančnej zábezpeky z 1. augusta 2008, táto však nie je podľa Zákonníka práce povoleným druhom zabezpečovacích prostriedkov (ktoré sú upravené taxatívne v § 20 ods. 1). V dôsledku neplatnosti dohody je žalovaná povinná žalobcovi vydať bezdôvodné obohatenie, t. j. zrážky, ktoré realizovala v období od augusta 2008 do mája 2009 z cestovných náhrad, na ktoré žalobcovi vznikol nárok. Okrem toho za ďalší dôvod neplatnosti tohto právneho úkonu súd považoval to, že žalobca sa vopred vzdal svojich práv (§ 17, § 1 ods. 2 Zákonníka práce),

ktoré by mu umožnili brániť sa proti nárokom uplatňovaným zo strany žalovanej aj po skončení pracovného pomeru. Preto nemohla obstať ani námietka žalovanej, že k zániku nároku žalobcu došlo započítaním jeho pohľadávky na zaplatenie cestovných náhrad a preto mu vznikol nárok len na zaplatenie kaucie, ani námietka, že zložená kaucia bola započítaná s nárokom žalobcu na náhradu zmluvnej pokuty titulom schodku na zverených hodnotách, ktoré bol povinný vyúčtovať (peňažných prostriedkoch na tankovacích kreditných kartách), vzniknutého neodôvodnenou spotrebou pohonných hmôt v období august 2008 až máj 2009. V konaní bolo preukázané, že žalobcovi neboli zo strany žalovaného vyplatené cestovné náhrady za mesiace august 2008 až apríl 2009 v celkovej sume 1.200,- Eur a dohodu o poskytnutí finančnej zábezpeky súd vyhodnotil ako absolútne neplatnú s poukazom na § 17 Zákonníka práce a § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovanému tak vznikla povinnosť uhradiť žalobcovi sumu 1.200,- Eur titulom nevyplatených cestovných náhrad a teda nárok žalobcu v tomto rozsahu považoval súd za dôvodný. Za nespochybniteľný považoval aj nárok žalobcu na vyplatenie sumy cestovných náhrad (stravného) za mesiac 5/2009 vo výške 938,30 Eur, čo žalovaný v konaní nespochybnil a nevyplatenie tejto sumy zdôvodňoval len vznesenou kompenzačnou námietkou. Zo zhodných vyjadrení účastníkov konania mal súd preukázané, že 29. apríla 2010 bola žalobcovi pripísaná na jeho účet suma 714,73 Eur predstavujúca náhradu mzdy (čistú mzdu vypočítanú z hrubej mzdy vo výške 803,68 Eur) podľa § 69 ods. 4 Zákonníka práce. Preto súd priznal žalobcovi aj uplatnený úrok z omeškania z pôvodne žalovanej sumy 2.774,30 Eur od 3. decembra 2009 do 29. apríla 2010 a zo sumy 1.970,62 Eur od 30. apríla 2010 do zaplatenia. Súd posudzoval aj výšku úroku z omeškania a dospel k záveru, že táto je správne uplatnená.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovanej rozsudkom z 1. augusta 2012 sp. zn. 11 Co 29/2011 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej vyhovujúcej časti (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa stotožňuje so správnymi a výstižnými skutkovými a právnymi závermi, ku ktorým dospel súd prvého stupňa a s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukazuje. Súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo, neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá vyplynula z vykonaných dôkazov a z tvrdení účastníkov a vykonané dôkazy správne vyhodnotil vo vzťahu k uplatnenému nároku. Zistený skutkový stav posúdil podľa správnych zákonných ustanovení, ktoré aj správne vyložil a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov a o povinnosti žalovanej

zaplatiť žalobcovi sumu 1.970,62 Eur s príslušenstvom, titulom bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatného právneho úkonu a titulom nezaplatených cestovných náhrad (stravného) za mesiac 5/2009. Napokon uviedol, že skutočnosti uvedené v odvolaní nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov, preto odvolanie žalovaného nemožno považovať za opodstatnené.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná s tým, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.), v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 237 písm. d/ O.s.p.), konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ale i rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a konanie zastaviť. Uviedla, že uznesením Okresného súdu Košice I z 28. decembra 2010, sp. zn. 32 R 3/2010 bola voči žalovanej začatá reštrukturalizácia, následne uznesením z 12. januára 2011 bola táto aj povolená a uznesením Krajského súdu v Košiciach z 3. novembra 2011, sp. zn. 3 CoKR 18/2011 bolo rozhodnuté o skončení reštrukturalizácie (skončenie reštrukturalizácie bolo oznámené v Obchodnom vestníku 9. novembra 2011). Povolením reštrukturalizácie došlo v zmysle § 118 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, k prerušeniu konania a jej skončením nastali v zmysle § 156 tohto zákona účinky zastavenia konania. V prejednávanej veci malo byť konanie pred odvolacím súdom zo zákona najprv prerušené a neskôr zastavené. Pokiaľ napriek tomu došlo k vydaniu rozhodnutia odvolacím súdom, ide o nulitné rozhodnutie.

Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., najprv skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom

konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých to pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania sú vymedzené v § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok), v § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie) a v § 237 O.s.p. v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných vád (tzv. vád zmätočnosti).

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako sa nejedná o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie žalovanej nie je preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

K systému dovolacích dôvodov dovolací súd uvádza (bez ohľadu, či smerujú voči rozsudku alebo uzneseniu), že existencia procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. V prípade tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), a tiež nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) možno rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť dovolaciemu prieskumu, len ak nejde o prípady, kedy zákon prípustnosť dovolania výslovne vylučuje (v prípadoch uvedených v § 238 ods. 3 až 5 O.s.p. a § 239 ods. 3 O.s.p.) a súčasne ak je dovolanie procesne prípustné (v prípadoch uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. a § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.), o ktorý prípad sa však nejedná v tejto veci. Z uvedeného plynie, že v prípade procesne neprípustného dovolania dovolací súd nemá

oprávnenie preskúmavať dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu z uplatnených dovolacích dôvodov založených v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. Dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod ohľadne tzv. inej procesnej vady alebo správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.) dovolací súd nemôže podrobiť dovolaciemu prieskumu, za tohto stavu mu nie je umožnené zaoberať sa tým, či v konaní došlo k inej vade, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ale ani tým, či súd na vec aplikoval (ne)správne normy a či ich aj (ne)správne vykladal. Osobitne je potrebné pre dovolateľku zdôrazniť, že i prípadný nesprávny postup odvolacieho súdu v občianskom súdom konaní v dôsledku začatia reštrukturalizačného konania a ukončenia reštrukturalizácie dlžníka v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii dovolací súd považuje za tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p. (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 38/2012).

Dovolanie žalovanej by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku i uzneseniu) vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rovnako tak nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade,

ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Pokiaľ žalovaná namietala vadu v konaní pred odvolacím súdom, spočívajúcu v tom, že odvolací súd konal vo veci, hoci bola voči nemu povolená a neskôr skončená reštrukturalizácia, neboli tým podľa názoru dovolacieho súdu naplnené znaky ani jednej z vád uvedených v § 237 O.s.p. Riešenie sporu o vyplatenie zloženej zábezpeky (1 200,- Eur s príslušenstvom) v pracovnoprávnom vzťahu nepochybne patrilo do právomoci súdu, preto konanie nebolo postihnuté vadou podľa ustanovenia § 237 písm. a/ O.s.p., na ktorú výslovne poukazoval žalovaný. Povolením reštrukturalizácie dlžník nestráca právnu subjektivitu, teda ani spôsobilosť byť účastníkom konania a procesnú spôsobilosť (m. m. porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. mája 1998, sp. zn. 5 Cdo 27/1999). Vzhľadom na uvedené nemá konanie súdu ani vady podľa § 237 písm. b/ a c/ O.s.p. V danej veci nešlo ani o prekážku veci už právoplatne rozhodnutej alebo prekážku už začatého konania; nebolo zistené také občiansko-súdne konanie a v ňom vydané meritórne rozhodnutie, ktoré by bolo spôsobilé založiť vadu uvedenú v ustanovení § 237 písm. d/ O.s.p. Súd v danej veci konal na základe žaloby, teda nechýbala ani táto podmienka konania, nedostatok ktorej by mal za následok vadu podľa § 237 písm. e/ O.s.p. Za situácie, keď žalovaná skutočnosť začatia a následne aj skončenia reštrukturalizácie odvolaciemu súdu neoznámila, nemožno postup odvolacieho súdu, ktorý o odvolaní žalovanej konal a meritórne rozhodol, hodnotiť ako postup odnímajúci žalovanej možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Nebolo ani zistené, že by vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo že by súd bol nesprávne obsadený, teda že by konanie súdu bolo postihnuté vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p. (porovnaj tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júla 2012, sp. zn. 6 Cdo 113/2012, z 12. februára 2013, sp. zn. 7 Cdo 211/2011).

Správnosťou procesného postupu odvolacieho súdu v odvolacom konaní vo vzťahu k účinkom povolenia, resp. skončenia reštrukturalizácie a správnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom by sa dovolací súd mohol zaoberať, len ak by dovolanie bolo prípustné (čo však nie je tento prípad). Prípadná tzv. iná vada konania ale ani nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.) však samé o sebe prípustnosť dovolania nezakladajú.

Prípustnosť dovolania žalovanej vo veci samej nemožno vyvodit' z ustanovení § 238 O.s.p., v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie bolo postihnuté vadami uvedenými v § 237 O.s.p., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na ich náhradu (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2014

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová